

Interoga TIFF

Recomandările lui Mihai Chirilov. Vrei să afli ce merită văzut? Află despre filmele TIFF direct de la sursă.

»Pagina 4

Jurații

Iată cine sunt cei care vor alege câștigătorii ediției 2015.

»Pagina 8

Focus Argentina

Azi începe aventura argentiniană. *El Cinco*, un film despre viața de după fotbal, deschide Mănăstur Open Air.

»Pagina 10

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#1

Vineri | 29 mai | 2015
www.tiff.ro

TIFF. 14 Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05–07.06.2015

În deschidere: *Povești trăsnete*

Filmul de deschidere al TIFF 2015 merită cel mai mare ecran pe care festivalul îl poate oferi, cel din Piața Unirii, dar și un avertisment pentru cei mai slab de înger: *Povești trăsnete* e cinic, e rău, e nemilos, dar este și teribil de amuzant.

E tranșant, memorabil și de revăzut când intră în cinema. Noul film al lui Damian Szifron, produs de Pedro Almodovar, e o colecție de povești scurte (10-15 minute fiecare) despre răzbunare, despre mecanismele acesteia și, cel mai entuziasmant pentru cinefilul extrem, modurile

în care o răzbunare poate avea loc. Un inginer umilit de sistem și familie decide să dea jos însăși instituția care l-a dezumanizat; un maniac (nevăzut) își adună toți dușmanii într-un loc și îi face terci; doi șoferi (masculi-)alfa pun în scenă un *Mad Max* doar al lor pe autostrăzile prăfuite ale Argentinei. O chelneriță îi servește o masă deratizantă

baștanului care i-a nenorocit familia. Plus încă vreo câteva tablouri scurte, crude și delirante. Veți vedea, poveștile au și mult tâlc, dar pe un ecran cu diagonala de bazin de înot nu poți să nu te delectezi mai întâi cu sadismele imaginate și executate excelent de Szifron.

Mark Racz

■ Important!

Dacă plouă, evenimentul se va desfășura de la aceeași oră la Cinema Florin Piersic. Bilet pentru Ceremonia de deschidere: 30 lei

Cinematografele TIFF

→ CINEMA FLORIN PIERSIC

P-ța Mihai Viteazul, nr. 11

→ CINEMA ARTA

Str. Universității, nr. 3

→ Cinema Victoria

Bd-ul Eroilor, nr. 51

→ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3

→ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

(Piața Unirii)

→ CERCUL MILITAR

Piața Avram Iancu, nr. 1-3

→ CINEMA CITY IULIUS

(în incinta Iulius Mall)

str. Alexandu Vaida Voevod, nr. 53B

→ INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ

str. I.C. Brătianu, nr. 22

→ MĂNĂȘTUR OPEN AIR

zona complexului „Nora”

→ CINEMA MĂRĂȘTI

str. Aurel Vlaicu, nr. 3

→ DEPOZITUL DE FILME

str. Septimiu Mureșan, nr. 31-35

Retrospectivă

Mircea Daneliuc – farmecul feroce al realului

Istoria cinematografelei românești e plină de regizori dornici să creeze iluzii spectatorilor. Unii au reușit, alții nu. Doar câțiva au încercat, dimpotrivă, să lupte cu ele. Cel mai mare distrugător de iluzii înarmat cu un aparat de filmat este scepticul nemântuit Mircea Daneliuc.

Cursa

Cursa

AperiTIFF

Redactor-șef:

Laura Popescu

Reporteri:

Roxana Badea
Rucsandra Pintea

Redactor-șef-adjunct:

Radu Meza

Fotograf:

Claudiu Morar

Secretar de redacție:

Bogdan Beșliu

Graphic design:

Carmen Gociu
Andrei Pastuhov

Redactori:

Anca Grădinaru
Daniel Iftene
Ion Indolean
Georgiana Madin
Cristi Mărculescu
Cătălin Mesaru
Cătălin Moise
Mark Racz

Ilustrație:

Matei Branea

Tipărit la:

Media Pro

Informații bilete

→ Puncte de vânzare:

ON-LINE pe www.biletmaster.ro

Cinema Florin Piersic, Cinema Arta, Cinema Victoria, Cinema City Iulius, Piața Unirii, Cercul Militar, Casa de Cultură a Studenților și Casa TIFF (pentru invitați și persoanele acreditate)

→ Program: 09:00 - 23:00.

→ Prețuri:

● BILETE CUMPĂRATE CU ANTICIPAȚIE (cu minim o zi înaintea proiecției)

Bilet de intrare obișnuit (valabil pentru o singură proiecție): **10 lei**Bilet pentru elevi, studenți și pensionari: **8 lei** (biletul se cumpără în baza prezentării carnetului/legitimăției de elev/student sau a talonului de pensie; la intrarea în săli se vor solicita documentele mai sus-menționate)

● BILETE CUMPĂRATE ÎN ZIUA PROIECȚIEI FILMULUI

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: **12 lei**.

BILETE CU REGIM SPECIAL

Pentru copii și elevi: **8 lei**

(valabil doar pentru proiecțiile de film din programul EDUCATIFF)

Proiecțiile din Piața Unirii Open Air: **8 lei**Proiecțiile de la Cinema Mărăști: **8 lei**Concertele organizate la Casa TIFF: **15 lei****Accesul este gratuit la proiecțiile Mănăștur Open Air, Depozitul de Filme și evenimentele din TIFF Campus.**

Pentru aceste proiecții este necesară procurarea unui bilet cu valoare zero de la orice casierie TIFF, în limita locurile disponibile. De la aceasta regulă fac excepție proiecțiile care vor avea loc la Mănăștur Open Air, Depozitul de Filme și TIFF Campus.

Enorma piesă tronconică de metal pusă pe trailer, cu care șoferii Anghel și Panait trebuie să străbată țara, e semnul templului industriei grele, al barajelor, combinatelor, minelor, uzinelor la care se închinaseră până atunci toți protagoniștii filmelor românești „de actualitate”. Cei doi oameni gândiți de tânărul regizor Mircea Daneliuc nu se sacrifică pe altarul de oțel-carbon, nu se auto-reduc existențial la niște executanți dârji și mereu entuziaști ai marii misiuni primite „de sus”. Își fac bine meseria, dar *Cursa* (1975) rămâne o călătorie a vieții, a prieteniei, a speranței pierdute și regăsite, nu o demonstrație de forță „la activul” unor eroi ai muncii socialiste.

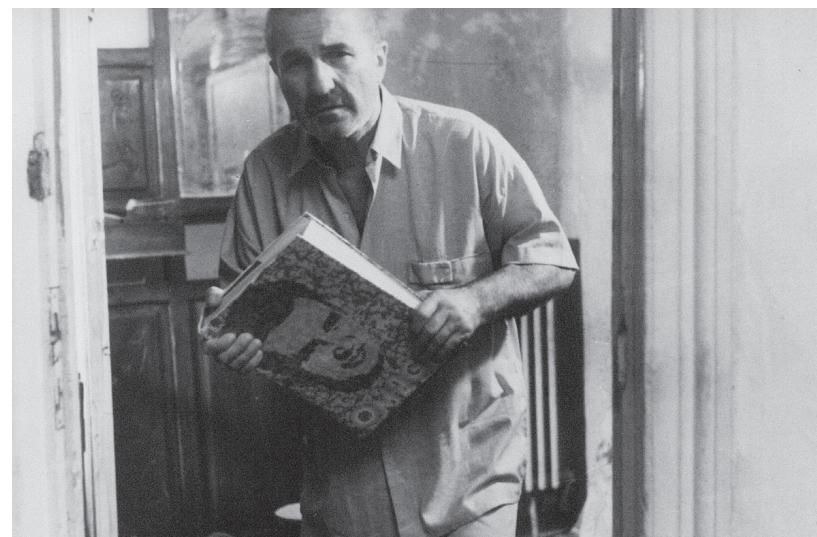
Proba de microfon (1980) face să răsună vocea Torei Vasilescu-Ani, privindu-l disprețuitor amuzată pe Daneliuc-Nelu: „Mă ameninți, tu, pe mine!? Băă... amărășteanule!...”. Replica asta a însemnat un șoc mental de neuitat pentru subsemnatul: în dictatură ajungi să nu te mai simți pe tine însuși. Avalanșa continuă de propagandă din jur te anesteziază existențial, îți injectează uitarea de sine. *Proba de microfon* (1980) nu propunea parabole sau metafore antitotalitare, în schimb te trezea pur și simplu din somnul cel de moarte al dizolvării omului în nefirescul ceaușismului. Revolta lui Nelu Stroe față de Sistem se exprimă nu prin manifeste anticomuniste, dar prin tentativa de a o lua de nevastă pe „dubioasa” Ani.

Daneliuc a înțeles primul că, în cinema, și nu numai, adversarul cel mai dur pentru propagandă este realul, nu contrapropaganda. Acest real nervos, neliniștitor, greu de uitat, apare acum, fie că vor, fie că nu vor cineștii anilor 2000, ca strămoșul realismului pe care se întemeiază Noul Cinema Românesc.

Croaziera (1981) – filmul cu cea mai puternică și clară

Proba de microfon

Patul conjugal

semnificație antitotalitară din cinematografia română sub comunism. Activistul de partid Proca este primul „Tovarăș” în întregime personaj negativ. Comuniștii din *Puterea și adevărul* (1971, R: Manole Marcus) fac greșeli, unele foarte grave, au defecte, au păcate, dar, lucru esențial, cred în comunism, sunt gata să sufere și să moară pentru cauză. Proca, în schimb, este un ticălos total, agresiv și fricos, care nu are altă ideologie decât interesul personal urmărit cu cinism.

„Cârmaciul” de partid al croazierei pe Dunăre – un impostor. Incredibilă teză într-un film făcut în România anilor '80. Al cărui final e și mai tulburător astăzi decât la premieră: pe fondul eșecului festivității „diplômelor” pentru participanții la croazieră, se aud, pe coloana sonoră, huiduieli, aplauze, glasuri tinerești care cântă: „Ș-altădată, ș-altădată/O s-o facem și mai, și mai lată...”. Presimțirea Revoluției din '89 țâșnește de pe ecran.

După neașteptatul viraj prin cinema parabolic-metaforic în *Glissando* (1984), un terariu al „șopârlelor” (aluziilor) antidictatură, Daneliuc revine cu *Iacob* (1988)

la realismul feroce aplicat omului obișnuit. Iacob, un țaran-miner care încearcă să se strecoare prin viață obedient, neobservat, laș, e condamnat la moarte de un destin crud și absurd. Înainte de a părăsi această viață, Iacob înțelege, într-o secvență finală de înaltă tensiune estetică, ce înseamnă să-ți asumi riscuri și să lupti până la ultima suflare.

Daneliuc începe deceniul post-comunist cu amintiri ale dictaturii transpuse în alegorii grotești. *A II-a poruncă* (1991) reface, într-un univers fictiv postnazist, dar dedicat închisorii comuniste de la Pitești, ascensiunea și prăbușirea unui lider totalitar pe care, în 1991, spectatorii nu pot să nu-l identifice cu Ceaușescu care va muri și va învia mereu în noi.

Patul conjugal (1993) marchează revenirea lui Daneliuc la realism. Un realism anxios, cu deraieri în supra-realismul crud, sub semnul „Români, vi se pregătește ceva!...”, plin de mizeria României postceaușiste, pe fundalul căreia „amărășteanul” Vasile Potop se zbate între sărăcie și noile obsesii colective: elicopterul, umbra deja venerată a dictatorului ucis, mineriadele, Europa, noua vechi Securitate, resurecția PCR.

Realismul din *Această lehamite* (1994) poate fi numit mistic, cu tentă milenaristă. România e o țară în care mașinile pot urca dealul fără motor, locuită de un popor ales, reprezentat prin bețivul Bebe, fost alpinist în Himalaya, asistenta medicală Vali, obsedată să atingă curentul electric, și Doina, fantoma Basarabiei pierdute. Viitorul unei Românii care amenință să „invadeze” Europa se naște uncanny din Cartea Tibetană a Morților, metempsihoză și mizerie umană.

Senatorul melcilor (1995) rescrie *Croaziera* pe fundalul societății de tranziție, cu accente apocaliptic-dostoievskiene în ticăloșia și cînța canaliei principale, activistul PCR reloaded, acum parlamentar al României democratice.

În filmele sale mari, Mircea Daneliuc este un Ochi cinematografic și o Voce care i-a obligat pe români să se regândească pe ei înșiși, să încerce să înțeleagă cine sunt de fapt, iar Europei i-a dăruit un cinema de nivelul unor Forman, Menzel, Zanussi, Pintilie, Szabo, pentru care zisa Europă i-a rămas datoare.

Cristian Tudor Popescu

TIFF Campus – Filme și concerte în aer liber

Festivalul se mută în mijlocul studenților, între 29 și 31 mai

Dansatorii din Dessau

În anul în care Cluj-Napoca este Capitala Europeană a Tineretului, TIFF se mută în mijlocul studenților, cu un program special croit pentru ei: TIFF Campus. În weekend-ul 29 - 31 mai, în zona Cantinei Studențești din Hașdeu, TIFF Campus va aduce filme în aer liber, concerte și petreceri până în zori, cu intrare gratuită.

Astăzi, programul începe în forță cu *The Toasters*, formația legendară de ska din America, activă încă din 1981. Alături de ei vor cânta berlinez-ucraineni de la RotFront, care îmbină ska-ul cu influențe rusești, evreiești și cumbia într-un rezultat poliglot care nu ține cont de granițe și dărâmă orice bariere. After-party-ul va fi ținut de clujeanul DJ Socol.

Măine, 30 mai, va fi o seară electro-românească cu breakbeat-urile ROA și disco-ul întunecat al celor de la Golan și al DJ-ului brașovean HighRoller. În ultima zi, scena va fi a celor de la CTC (Deliric, Vlad Dobrescu, DOC),

a duo-ului Fantome, un nou proiect susținut de *Subcarpați*, și a lui AFO & live band-ul *Cred că sunt extraterestru*, noul proiect hip-hop al lui Aforic.

Filmele proiectate la TIFF Campus îi vor încânta pe studenți:

Dyke Hard, o parodie SF punk muzicală delicioasă, *Dansatorii din Dessau*, despre istoria breakdance-ului în Germania de Est, și *Povești trăsnete*, comedia neagră despre răzbușare, nominalizată la Oscar.

MULAN "Tiff Selfie" DE MATEI BRANEA

Program / vineri / 29 mai

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00 – Norwave - Focus Norvegia
Optimistele (The Optimists)
Gunhild Magnor / Suedia, Norvegia / 92' / [OR1]

12:45 – Supernova
Sub nori electrici (Under Electric Clouds)
Aleksy German / Rusia, Ucraina, Polonia / 138' / [OR2]

15:30 – Focus Argentina
Jauja
Lisandro Alonso / Argentina, Danemarca, Franța, Mexic, Statele Unite, Germania, Brazilia, Olanda / 110' / [OR3]

18:00 – Supernova
Phoenix
Christian Petzold / Germania, Polonia / 98' / [OR4]

20:30 – Supernova
Tribul (The Tribe)
Miroslav Slaboshpitsky / Ucraina, Olanda / 132' / [OR5]

23:00 – Umbre
Mlaștina (La isla mínima)
Alberto Rodriguez / Spania / 105' / [OR6]

CERCUL MILITAR

13:15 – Supernova
Dolari de nisip (Dólares de Arena)
Laura Amelia Guzmán, Israel Cárdenas / 80' / [OW1]

15:15 – Norwave - Focus Norvegia
Dor de casă (Homesick)
Anne Sewitsky / Norvegia / 102' / [OW2]

17:30 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
Glissando
Mircea Daneliuc / România / 159' / [OW3]

20:45 – Focus Argentina
Prințesa Franței (La princesa de Francia)
Matias Piñero / Argentina / 67' / [OW4]

22:30 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
Cele ce plutesc (Floating Things)
Mircea Daneliuc / România / 97' / [OW5]

CINEMA VICTORIA

10:00 – EducaTIFF
Slăbănoaga de soră-mea (My Skinny Sister)
Sanna Lenken / Suedia, Germania / 95' / [OV1]

12:30 – Focus Argentina
Două împușcături (Dos disparos)
Martin Rejtman / Argentina, Chile, Germania, Olanda / 104' / [OV2]

14:45 – Focus Argentina
Fluturele (Mariposa)
Marco Berger / Argentina / 103' / [OV3]

17:00 – 3x3
Șapte zile (7 Days)
Ronit Elkabetz, Shlomi Elkabetz / Israel, Franța / 103' / [OV4]

20:00 – Suspecți de serviciu
Iubire bolnavă (Amour fou)
Jessica Hausner / Austria, Luxembourg, Germania / 96' / [OV5]

22:00 – Umbre
Cruzime (Cruel)
Eric Cherière / Franța / 109' / [OV6]

CINEMA ARTA

10:00 – 3x3
Dilema lui Viviane Amsalem (To Take a Wife)
Ronit Elkabetz, Shlomi Elkabetz / Israel, Franța / 97' / [OA1]

12:00 – Ce se întâmplă, documentarule?
Remake remix rip-off
Cem Kaya / Turcia, Germania / 96' / [OA2]

14:00 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
A unsprezecea poruncă (The Eleventh Commandment)
Mircea Daneliuc / România / 141' / [OA3]

17:00 – 3x3
Pâine neagră (Pa negre)
Agusti Villaronga / Spania, Franța / 108' / [OA4]

19:30 – Fără Limită
Camerista Lynn (The Chambermaid Lynn)
Ingo Haeb / Germania / 90' / [OA5]

22:00 – Norwave – Focus Norvegia
Zombi nazisti (Dead Snow)
Tommy Wirkola / Norvegia / 90' / [OA6]

UNIRII OPENAIR

20:45 – DESCHIDEREA OFICIALĂ
Povești trăsnete (Relatos salvajes)
Damián Szifron / Argentina, Spania / 122' / [OU1]

MĂNĂȘTUR OPENAIR

22:00 – Focus Argentina
El Cinco (El 5 de talleres)
Adrián Biniez / Uruguay, Argentina, Germania, Franța, Olanda / 100' / [OM1]

INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ

22:00 – Ce se întâmplă, documentarule?
Efectul de domino (Domino Effect)
Elwira Niewiera, Piotr Rosolowski / Germania, Polonia, Georgia / 77' / [OF1]

CINEMA CITY IULIUS 3

17:00 – Supernova
Viața într-un acvariu (Life in a Fishbowl)
Baldvin Zophoniasson / Islanda, Finlanda, Suedia, Cehia / 130' / [OX1]

19:30 – După 25 de ani
Amnezia roșie (Chuang ru zhe) (Red Amnesia)
Xiaoshuai Wang / China / 116' / [OX2]

22:00 – Supernova
Labirintul minciunilor (Labyrinth of Lies)
Giulio Ricciarelli / Germania / 124' / [OX3]

CINEMA CITY IULIUS 4

17:30 – Fără Limită
Fever
Raphael Neal / Franța / 82' / [OY1]

20:00 – Supernova
Noua iubită (Une nouvelle amie)
Francois Ozon / Franța / 108' / [OY2]

22:30 – După 25 de ani
Îngerii revoluției (Angels of Revolution)
Aleksy Fedorchenko / Rusia / 113' / [OY3]

CINEMA MĂRĂȘTI

18:00 – Focus Argentina
Istoria fricii (Historia del miedo)
Benjamín Naishtat / Argentina, Franța, Germania, Uruguay, Qatar / 79' / [OZ1]

20:30 – Supernova
Cu inima împăcată (Silent Heart)
Bille August / Danemarca / 98' / [OZ2]

TIFF CAMPUS

21:45 – Fără Limită
Dyke Hard
Bitte Andersson / Suedia / 95' / [OS1]

InterogaTIFF

Recomandările lui Mihai Chirilov

Înainte să vă faceți planuri, iată recomandările directorului artistic al festivalului. Câteva must-see-uri, câteva evenimente pe care n-ar trebui să le ratați și câteva precauții pe care ar fi bine să vi le luați...

E momentul să încercuim filme în program. Dă-ne câteva indicii, care sunt filmele care nu trebuie ratate în primul și în primul rând?

În primul și în primul rând, documentarul despre liderul trupei Nirvana, *Kurt Cobain: Montage of Heck* – în proiecție unică la Palatul Banffy de la Bonțida. A fost ultimul film pe care l-am confirmat în programul acestui an. *Caz de forță majoră* al suedezului Ruben Ostlund – cea mai crudă radiografie a unei relații de cuplu pe care am văzut-o în ultimul timp – tipul ăsta n-a dat greș cu nici unul din filmele lui. *Phoenix* al lui Christian Petzold, din nou cu o Nina Hoss extraordinară, e de neratat – fie doar și pentru că propune o convenție limită care știu că i-a iritat pe mulți – eu am acceptat-o cu ambele mâini. Sud-coreeanul *O zi grea* e o comedie neagră deșteaptă și savuroasă. Trilogia maritală a fraților Elkaetz din 3x3 ajunge la cote paroxistice în ultima ei parte, *Divorțul lui Viviane Amsalem* – filmată exclusiv într-o sală de tribunal. Documentarul *Cine l-a răpît pe Johnny?* e teribil de captivant și de ambiguu, cu un personaj feminin *larger than life*. Doi dintre suspexii de serviciu ai TIFF-ului, islandezul Dagur Kari și argentinianul Miguel Cogan, câștigători în trecut ai Trofeului Transilvania, revin cu două opere desăvârșite: *Muntele virgin* are o inimă de aur, iar *Betibu* este al naibii de tenebros. *Comoara* este cel mai neobișnuit film al lui Corneliu Porumboiu: un basm luminos de-o simplitate înșelătoare, niciodată nu știi încotro se-ndreaptă, iar când ajungi la destinație, ai un zâmbet euforic

pe chip și-un nod în gât de emoție. Nu în ultimul rând, capodopera lui Wim Wenders, *Paris, Texas*, în versiune recent restaurată digital – e pentru prima oară când se vede în România pe marele ecran, la pachet cu Nastassja Kinski.

Fără să ne povestești filmele, descrie-ne, te rog, câteva scene absolut memorabile din selecția de anul acesta.

Așa mă știi tu pe mine, că povestesc filmele? Imaginea de final cu cei doi frați din *Despre oameni și oi* e cea mai puternică din tot ce am văzut pentru selecția din acest an. Scena cu tacămurile din *Radiator* este antologică, iar Richard Johnson este monumental în film. Momentul de dans din *Xenia* e contagios. Cursa contracronometru de achitare a unei datorii la banca din *Lecția* se poate lăsa cu infarct. Prim-planurile cu Geraldine Chaplin în *Dolari de nisip* ard ecranul. În delirul lui pop, *Dyke Hard* e un compendiu de scene memorabile.

Marele pariu al ediției e secțiunea "Cuvintele sunt de prisos". Cum ai conceput-o și ce ne așteaptă în ea?

Absența oricărui dialog din *Tribul* (inclusiv în programul din acest an) și *Moebius* (de la TIFF 2014) mi-au dat ideea acestei secțiuni radicale, în care am strâns laolaltă 11 filme recente care nu se sprijină în "cârja" cuvintelor pentru a-și spune povestea, mizând aproape exclusiv pe forța imaginilor. Nu toate sunt mute, iar *Parabellum* este probabil cel mai vorbit dintre ele – dar în această bizarerie argentiniană, protagonistul reușește performanța de a nu scoate o vorbuliță.

Kurt Cobain: Montage of Heck

Mihai Chirilov

Care sunt marile șocuri ale ediției și de ce e obligatoriu să (nu) le vedem?

Versiunea integrală la *Nymphomaniac* al lui Lars von Trier nu mai are nevoie de nici o recomandare, ci mai degrabă de contraindicații: cei cu stomacul tare să fie bine pregătiți pentru scena de avort. Ce fac austriecii în pivnițele din documentarul lui Ulrich Seidl, în pivniță, trebuie văzut ca să fie crezut. *Cușca de sticlă* al spaniolului Agustí Villaronga, omagiat în secțiunea 3x3, este marea mea revelație de la această ediție – e un film-cult din anii '80 care m-a făcut prof. Austriacul *Noapte bună, mam!* e un horror necruțător – încă îmi mai răsună în cap vociferările indignate ale spectatorilor de la Veneția unde l-am văzut. E făcut de nevasta lui Ulrich Seidl – asta ca să știți. Și nici în nemșesul *Casa de vară* nu se întâmplă lucruri prea ortodoxe – regizorul Curtis Burz e de origine română. Dar poate că cel mai visceral șoc de la TIFF este documentarul *Cum arată tăcerea* al lui Joshua Oppenheimer, căruia îi datorăm deja devastatorul *Actul de a ucide* (*Act of Killing*).

Care e firul roșu care unește filmele din Competiție? Evident, n-o să ne spui care e favoritul tău.

Cuvântul-cheie e criza: criza de cuplu (*10.000 de kilometri*, *Incendiu*), criza de familie (*Radiator*, *Parisul nordului*), criza de identitate (*Plan pe șase ani*, *Noaptea de vară*), criza economică (*Lecția*), situația de criză (*Melbourne*, *600 de mile*, *Regii capitulează*, *Melody*, *Despre oameni și oi*). Mă tem că deja am dat de înțeles care e favoritul meu.

ier internațional, favoritele mele fiind *Aer liber* (un soi de *Marți după Crăciun* fără amantă) și comedia absurdă *Două împușcături*.

Care sunt evenimentele definitorii ale ediției?

Pentru mine, sunt trei: retrospectiva Mircea Daneliuc și proiecția de gală cu *Proba de microfon* în prezența regizorului. Proiecția aniversară de 10 ani de la premiera superlativului absolut al Noului Cinema Românesc, *Moartea domnului Lăzărescu*, în prezența lui Cristi Puiu și a unei părți din echipa de actori. Evenimentul cu *Escortata*, clasic mut de la începutul secolului trecut, turnat în Cluj de regizorul Michael Curtiz (*Casablanca*) și livrat cu acompaniamentul live al Orchestrei Operei Maghiare după o partitură nouă, compusă cu ocazia proaspetei restaurări digitale a acestui film.

Anul acesta, TIFF marchează printr-o secțiune dedicată 25 de ani de la căderea comunismului. Ce avem în meniul secțiunii "După 25 de ani"?

O reuniune neoficială a fantomelor comunismului, care încă mai bântuie memoria colectivă a țărilor din care provin cele cinci filme: Rusia, Germania și China. De la întoarceri în trecut la momentul propagării doctrinei comuniste sau la cele de frondă și până-n prezentul liberal al mai multor generații iremediabil marcate de tăvălugul roșu. Tot ce mi pot dori e ca doza de nostalgie fin calibrată din unele filme să nu fie prost înțeleasă.

Cum va arăta o zi ideală pentru tine la TIFF 14?

O zi cu soare în care nu sună telefonul.

Care sunt cele trei locuri preferate ale tale din Cluj?

Băncuța din spatele statuii din Piața Unirii – am amintiri foarte plăcute de-acolo de anul trecut și un selfie de grup antologic. Restaurantul Corso din Piața Unirii. Piscina de la Hotelul Belvedere.

A consemnat Laura Popescu

TIFFar - Concurs

AMINTIRI DESPRE PRIMA OARĂ

Anul acesta, am fi curioși să știm cum a fost prima oară când ați văzut un film la TIFF. Iată întrebările noastre.

1. Primul tău film la TIFF ți-a depășit sau înșelat așteptările?
2. L-ai văzut singur, în cuplu sau în grup?
3. A fost confortabilă poziția în care l-ai văzut?
4. A fost unul lung sau unul scurt?
5. A fost un românesc lent, un japonez bizar sau un norvegian rece?
6. Ai simțit nevoia să te protejezi?
7. Ai rămas înăuntru până la sfârșit?
8. Ai fost zgomotos sau ai tăcut tot timpul?
9. Te-a durut, ai suspinat, ai râs sau ai plâns?
10. Recunoaște, ai filmat vreo secvență cu telefonul?
11. Care e primul lucru pe care l-ai făcut după ce ai ieșit de la film – ai fumt o țigară, ai făcut un duș sau ți-ai ținut iubita în brațe?
12. Preferi în aer liber, pe lumină sau pe întuneric?
13. Părinții tăi au aflat că ai fost la TIFF?
14. Acum ai o relație pe termen lung cu TIFFul sau a fost o aventură de o noapte?

WE LOVE CINEMA

RAMADA
CLUB

TIFF PARTNER

Viața fără CASH

Raiffeisen BANK

Împreună la FILM

TIFF
Transilvania International Film Festival

Filmul tranzacțiilor simple începe cu serviciile Smart Banking!
 Utilizează Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile și poți câștiga
1 iPhone 5C pe zi sau un BMW Serie 1
 Încă nu faci Smart Banking? Ia-ți serviciile și primești **garantat 1 GB net pe mobil!**

• 2000 www.viatafaracash.ro

Perioada promoțională în care poți câștiga un iPhone 5C pe zi sau un BMW Serie 1 este 20 aprilie - 13 septembrie 2015, inclusiv. Regulamentul este disponibil gratuit în agenții și pe www.viatafaracash.ro. Premiul garantat, constând în 1 GB trafic internet, se oferă în activarea serviciilor Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile, în perioada 20 mai - 30 iunie 2015, prin aplicarea la standul Raiffeisen Bank de la TIFF sau pe www.viatafaracash.ro.

BenQ Partener Tehnic TIFF 2015

TIFF 14
Transilvania International Film Festival Cluj-Napoca 2015

W1350 W1400 W1080ST+ W1070+

BenQ îți oferă cele mai performante proiectoare pentru acasă!
 Cu proiectoarele BenQ te bucuri de aceeași calitate a proiecțiilor din cinema, chiar la tine acasă. Fie că vrei să urmărești un film în format 3D, fie că vrei să te bucuri de calitatea Full HD, ești captivat de imagini clare și profunde, care redau în mod autentic culorile.

BenQ.ro

Wireless Full HD 3D (opțional)
 Conversie 2D > 3D
 Lens Shift

Frame Interpolation
 Zoom mare 1.6x
 Difuzoare interne SRS 10W

BenQ
Because it matters.

InterogaTIFF

Mihai Chirilov's recommendations

Before you make any plans, here are some recommendations from the festival's artistic director. Some must-sees, some events you shouldn't miss, some precautions you should take...

Mihai Chirilov

It's time to start circling films in the program. Give us some hints. What are the films we shouldn't miss first and foremost?

First and foremost, the documentary about Nirvana's frontrunner, Kurt Cobain: *Montage of Heck* – in a one-time showing at the Banffy Palace in Bonțida. It's the last film I've confirmed for this year's program. *Force majeure* from Swedish director Ruben Ostlund – the cruelest X-ray of a couple relationship that I've seen lately – and he's never failed with any of his films. Christian Petzold's *Pheonix*, again with an extraordinary, unmissable Nina Hoss – if only for the fact that it pushes the limits of a convention and a lot of people found that very irritating. I wholeheartedly embraced it. The South-Korean *A Hard Day* is a smart and savory black comedy. The marital trilogy from the Elkabetz siblings in the 3x3 section reaches some paroxysmal peaks in its last installment, *The Trial of Viviane Amsalem* – filmed entirely in a courthouse. *Who Took Johnny?* is an extremely captivating

and ambiguous documentary, with a larger-than-life female protagonist. Two of TIFF's usual suspects, the Icelandic director Dagur Kari and the Argentinian Miguel Cogan, winners of the Transylvania Trophy, return with two exquisite pieces: *The Virgin Mountain* with a heart of gold, and *Betibu* which is incredibly dark. *Treasure* is the most unusual film from Corneliu Porumboiu: a luminous fairytale of deceiving simplicity. You never know where it's heading, and you'll reach the destination with your stomach in a knot and a smile on your face. And last but not least, Wim Wenders's masterpiece, *Paris, Texas*, in a digitally restored version – shown in Romania on a big screen for the first time, in the presence of Nastassja Kinski.

No spoilers, but could you describe some memorable scenes from this year's selection?

Come on, when have I ever given you spoilers? The final scene with the two brothers in *Rams* is the most powerful thing I've seen in

this year's selection. The scene with the cutlery in *Radiator* is simply legendary, and Richard Johnson is monumental in the film. The dance moment in *Xenia* is contagious. The race against time in *The Lesson*, in an attempt to pay a bank debt, can cause some serious heart problems. Geraldine Chaplin's close-ups in *Sand Dollars* burn through the screen. In its pop delirium, *Dyke Hard* is a compendium of memorable scenes.

This edition's big gamble is the "Words are very unnecessary" section. How did you come up with it and what lies in store for us?

The absence of any dialogue in *The Tribe* (included in this year's program) and *Moebius* (from last year's edition) gave me the idea for this radical section, in which I gathered 11 recent films that don't need the "crutches" of words to tell their stories, but rely entirely on the power of images. Not all of them are wordless, *Parabellum* is probably the most talkative of them – but, in this very curious Argentinian film, the protagonist manages not to utter a single word.

What are the big shocks of the edition and why should we (not) see them?

The uncut version of Lars von Trier's *Nymphomaniac* needs no further recommendation, but rather a warning: those with a strong stomach should be really prepared for the abortion scene. What Austrians do in their basements in Ulrich Seidl's documentary, *In the Basement*, must be seen to be believed. *Tras el cristal*, from Spanish director Agusti Villaronga, celebrated in the 3x3 section, is my big revelation of this year's edition – it's a cult film of the '80s that just blew me away. The Austrian *Goodnight Mommy* is a cruel horror – I remember vividly the audience's outrage at the screening in Venice. Just so you know, it's by Ulrich Seidl's wife. Some nasty things also happen in a nice house with a nice garden in the German *Summer House*. The director, Curtis Burz, is of Romanian origins. But maybe the most visceral shock of this year's TIFF is *The Look of Silence*, a documentary from Joshua Oppenheimer, to whom we already owe the devastating *Act of Killing*.

What's the red thread of the Competition? Obviously, you won't tell us what your favorite is.

The keyword is crisis: some couple crises (*10.000 km*, *El Incendio*), some family crisis (*Radiator*, *Paris of the North*), some identity crisis (*Plan Sexenal*, *Les nuits d'été*), an economic crisis (*The Lesson*), some crisis situations (*Melbourne*, *600 Miles*, *The Kings Surrender*, *Melody*, *Rams*). I fear I've already given away my favorite.

TIFF 14 presents two focuses on countries with opposite temperatures. "Norwave" and Focus Argentina, therefore a lot

of Norwegian and Argentinian films. Give us some hints.

Norway took home two Transylvania trophies (for *Oslo*, *31 August and North*). There couldn't be a better reason for putting together a consistent program, *Norwave*, dedicated to Norwegian culture, the highlights being Bent Hamer retrospective, the Einar Stray Orchestra concert and the classic black and white *Nine Lives*, runner for a Foreign Film Oscar and Palme d'Or, and voted in 1991 as the best national film of all time. Argentina is, much like Romania, constantly riding the international festival wave, my favorites being *Aire libre* (a sort of *Tuesday*, *After Christmas* without a mistress) and the absurd comedy *Two Gunshots*.

What are the definitive events of the edition?

For me, there are three: the Mircea Daneliuc retrospective with the screening of *Microphone Test* in the presence of the director; the 10 year anniversary screening of the absolute superlative of the Romanian New Wave, *The Death of Mr. Lăzărescu*, in the presence of Cristi Puiu and a part of the cast; the *Escortata* event, a silent classic filmed at the beginning of the 20th century in Cluj, by the director Michael Curtiz (*Casablanca*). It will be accompa-

nied live by the Hungarian Opera Orchestra. There will be a new score, composed on the occasion of the digital restoration of this film.

This year, TIFF celebrates 25 years from the fall of communism, with a dedicated section. What's on the menu in the "25 years later" section?

An unofficial reunion of the ghosts of communism still haunting the collective memory of the countries which the selected films come from: Russia, Germany and China. From trips to the past, a recollection of the moment communist doctrine propagated in the years of underground resistance, to the liberal present of the generations forever scarred by the red steamroller. All I can hope is that the finely tuned dose of nostalgia will not be misunderstood.

What's the ideal day for you at TIFF 14?

A sunny day without phone calls.

What are your three favorite places in Cluj?

The small bench behind the statue in Unirii Square – I have very fond memories from last year and a monumental group selfie. Corso Restaurant in Unirii Square. The pool at Hotel Belvedere.

Interview by Laura Popescu

TUDOR
PERSONAL TAILOR

Croitorul Oficial TIFF

BUCUREȘTI str. Episcopiei, nr. 1-3 În cadrul Athenaei Palace Hilton	CLUJ Calea Turzii, nr.43-49 În cadrul Ramada Hotel	TIMIȘOARA Str. Marasesti, nr. 14 Cu intrare pe str. Gen Eremia Grigorescu
---	---	---

MIT SAU ADEVĂR?

CITITUL LA LUMINĂ SLABĂ
AFECTEAZĂ VEDEREA COPILOR?

FALS
Însă are alte efecte negative,
precum cboseea ochilor.

Afă răspunsul complet pe www.reginamaria.ro,
secțiunea Mituri despre sănătate.

NE PASĂ DE OAMENI

REGINA MARIA
BETECIA PROFESIA DE SANITATE

www.reginamaria.ro
Call Center 011 9000

Juries

Jury Competition

DENNIS LIM

DENNIS LIM

Dennis Lim is the director of programming at the Film Society of Lincoln Centre, where he also serves on the selection committee for the New York Film Festival, as the co-director of New Directors/New Films, and as a curator of annual programs including Art of the Real and Projections. The film editor at *The Village Voice* from 2000-2006 and a contributor to *The New York Times* from 2006-2013. He has also written for *Artforum*, *Cinema Scope* and *The Los Angeles Times*. He has taught in the department of Visual and Environmental Studies at Harvard and the Cultural Reporting and Criticism graduate program at New York University's Arthur L. Carter Journalism Institute. His book *David Lynch: The Man From Another Place* will be published in 2015.

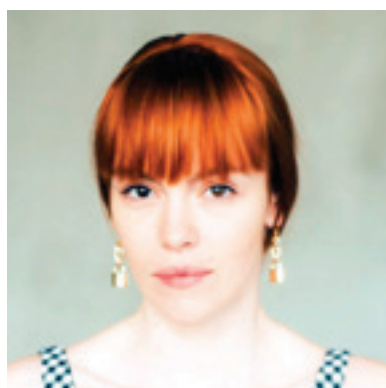
OLIMPIA MELINTE

Olimpia Melinte is one of the most talented and versatile actresses of her generation. She has a MA in Dramatic Arts from the George Enescu University in Iași and a degree in Journalism from the University of Bucharest.

Her first main part in a feature was Mircea Daneliuc's *Floating Things* (screened at TIFF 2015!), which landed her two nominations at the Gopo Awards 2010, and then got her major break in Italian film *Sette opere di misericordia*: it brought her an acting award at the Bobbio Film Festival in Italy.

In 2013 Olimpia had the main part in Spanish film *Canibal*, directed by Manuel Martín Cuenca. Her double part landed her the Revelation of the Year Award at the Actors' Guild Awards in Madrid and a nomination at the Best New Actress category of the Goya Awards in 2014. In 2014 she had main parts in *#Selfie* and romantic drama *It Takes Two to Fence*, the latter bringing her a new nomination at the Gopo Awards 2015 for Best Actress in a feature film.

In 2015 we will see her in *The Chosen One*, *Bucharest NonStop* (also

OLIMPIA MELINTE

GEORGE OVASHVILI

George Ovashvili is a film director from Tbilisi, Georgia. He is a graduate from the film department of the Georgian State Institute of Cinema and Theatre. He has directed a number of shorts, most notably *Eye Level*, selected at the 2005 Berlinale, and *Wagonette*, which received several awards.

His feature debut *The Other Bank* (2009) was screened at more than 100 international film festivals in more than 50 countries and won about 50 awards. George's latest film *Corn Island* (screened at TIFF 2015!) received the Crystal Globe at the 49th Karlovy Vary International Film Festival before being shortlisted for this year's Academy Awards, Best Foreign Language Film category.

Currently he works on his new project, *Khibula*, a drama-thriller he will release next year.

JULIETTE LEPUTRE

In 2007, after over fifteen years in Silicon Valley companies, Juliette Lepoutre cofounded the production company Movie Partners in Motion Film (MPM Film).

Rapidly, she produced the first feature films *Hooked* by Romanian director Adrian Sitaru (Venice Days 2008), *Port of Memory* by Palestinian Kamal Aljafari (Cinéma du Réel 2010) and the short film *Flower Seller* by Palestinian Ihab Jadallah (Clermont Ferrand 2011). She also coproduced *The Turin Horse* by Hungarian Béla Tarr (Silver Bear, Berlinale 2011) *Historias* by Brazilian Julia Murat (Venice Days and Toronto 2011), *Tarr Béla*, I used to be a filmmaker by French Jean-Marc Lamoure (FID Marseilles 2013).

In 2014, Juliette Lepoutre was producer on *Dzma* by Georgian Teona Mghveladze Grenade and French

GEORGE OVASHVILI

Thierry Grenade (Rotterdam 2014) and coproducer on *Xenia* by Greek Panos Koutras (Cannes Un Certain Regard 2014), *NN* by Peruvian Hector Galvez (Rome competition 2014, Rotterdam 2015) and *Box* by Romanian Florin Serban.

VIOLETA BAVA

Born in Buenos Aires, Argentina, she studied drama and in 2002

JULIETTE LEPUTRE

she received a double degree in Theory, Aesthetics and History of Cinema and Drama at Buenos Aires University.

She has worked for the Buenos Aires International Independent Film Festival since its first edition, in 1999. Currently she is a programmer of the festival and the co-director of the Buenos Aires Laboratory, a co-production market for Latin American independent film projects.

She is co-founder of Ruda Cine,

VIOLETA BAVA

a film production company that has produced, among others, *Abrir puertas y ventanas*, by Milagros Mumenthaler, winner of the Pardo d'Oro for the Best Film at Locarno 2011.

Since 2002, she teaches Cinema Aesthetics and Ethics at Centro de Investigación Cinematográfica in Buenos Aires. She is the Venice International Film Festival's delegate for Latin American films and member of the Advisory Board of Torino Film Lab.

Jury FIPRESCI

LAURENȚIU BRĂȚAN

LAURENȚIU BRĂȚAN

Laurențiu was born in 1972. After economic studies in Bucharest, he graduated with a diploma in Theater Marketing. For ten years he wrote the cinema column for the weekly *22* and for the *Arhitext Design* publication. Since 2000 he is a constant contributor for *Observator Cultural* and an occasional one for *Dilema Veche*.

Between 1999-2005 and 2007-2013 he worked for the French Institute in Bucharest, and was responsible for organizing multiple film festivals and cinema-related events. Since 2005 he has been the president of the ESTENEST Association, organizer of the International Animation Festival Anim'est.

SANJIN PEJKOVIC

Sanjin Pejkovic is a film scholar and critic based in Sweden. He writes mainly for Swedish film magazines *FLM* and *Filmrutan*, and

SANJIN PEJKOVIC

international film magazines and film scholarly journals. His work concerns topics such as nationalism, historiography, documentary film, European film history, minority cinemas and touches mostly upon film cultures in the East-Central Europe, Soviet/Russia, Balkan cinemas and areas that once constituted former Yugoslavia. His main interests are topics of representations and (re)constructions of the past, constructions of the national(ist) narratives through films and collective memories in fiction and documentary films.

TONCI VALENTIC

TONCI VALENTIC

Tonci Valentic, based in Zagreb, is a film critic, editor, journalist and independent researcher at Multimedia Institute. He contributes with essays and film reviews to Croatian publications *Zarez* (cultural newspaper) and *Filmovi.hr* (web-magazine), among others. He is currently the editor and head of a TV series on philosophy airing on the Croatian television station.

Places to see in Cluj

Visit Saint Michael gothic church in the city centre. Climb up the tallest church tower in Romania! Enjoy the View!

Take a relaxing stroll through the 14 hectares Botanical Garden, one of the largest and nicest in Europe.

Take the steps up to Cetățuia hill on the other side of the Someș

River and enjoy a nice panoramic view of the city centre. Enjoy a coffee or a beer in the pedestrian Museum Square area with a wide variety of pubs, cafes and restaurants.

Go watch a film in the old Film Warehouse of the city. TIFF helped converting this tomb of old rollfilm into the most unconventional cinema of the city.

Jurii

Juriu **Competiție**

DENNIS LIM

DENNIS LIM

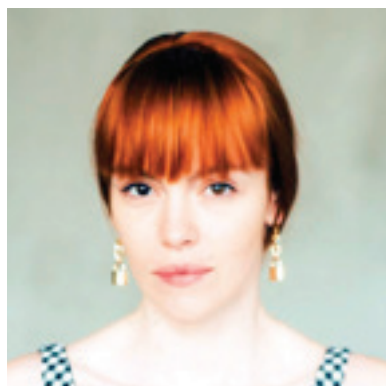
Dennis Lim este directorul departamentului de selecție al instituției Film Society atașate Lincoln Center. În cadrul Centrului activează și în comitetul de selecție al Festivalului de Film New York, în rol de co-director al secțiunii New Directors/New Films, și în rol de curator al programelor anuale, inclusiv Arta Realului și a Proiecțiilor. A fost redactor al secțiunii de film din cadrul *The Village Voice* între 2000 și 2006 și colaborator al *The New York Times* între 2006 și 2013. A scris și pentru *Artforum*, *Cinema Scope* și *The Los Angeles Times*. A predat în cadrul departamentului de Studii Vizuale și Ambientale al Universității Harvard și în cadrul programului de master Raportare Culturală și Critică al Institutului de Jurnalism Arthur L. Carter, Universitatea New York. Lucrarea sa *David Lynch: The Man From Another Place* va fi publicată în 2015.

OLIMPIA MELINTE

Absolventă a Facultății de Teatru din cadrul Universității de Arte George Enescu din Iași și a Facultății de Jurnalism din cadrul Universității București, Olimpia Melinte este una dintre cele mai talentate și versatile actrițe ale generației sale.

A debutat în film cu rolul principal din lungmetrajul *Cele ce plutesc* (în programul TIFF 2015), obținând o dublă nominalizare la Premiile Gopo 2010, apoi a impresionat cu prestația din filmul italian *Șapte fapte de milostenie*, care i-a adus un premiu pentru actorie la Bobbio Film Festival în Italia.

Olimpia a jucat în 2013 în filmul *Canibal*, regizat de Manuel Martín Cuenca. Pentru rolul său dublu a primit premiul Revelația anului la Gala Uniunii Actorilor din Spania și a fost nominalizată la Premiile Goya la categoria Revelația anului. În 2014 a jucat roluri principale în comedia *#Selfie* și filmul de dragoste *Planșa*, care i-a adus o nominalizare la categoria Cea

OLIMPIA MELINTE

mai bună actriță în rol principal la Premiile Gopo 2015. În 2015 are roluri în lungmetrajele *Cel ales*, *București NonStop* (de asemenea în selecția TIFF 2015) și *Proiecte de trecut*.

GEORGE OVASHVILI

George Ovashvili este un regizor de film din Tbilisi, Georgia. A absolvit secția de film a Institutului Georgian de Film și Teatru. La începutul carierei a regizat o serie de scurmetraje dintre care ies în evidență *Eye Level*, selectat în 2005 la Berlin, și *Wagonette*, recompensat cu mai multe premii.

Debutul său în lungmetraj, *The Other Bank* (2009) a fost selectat la mai bine de 100 de festivaluri internaționale din peste 50 de țări, câștigând peste 50 de premii. Cel mai recent film al lui George, *Insula de porumb* (selectat la TIFF 2015!) a primit Globul de Cristal la cea de-a 49-a ediție a festivalului de film de la Karlovy Vary înainte de a fi menționat pe lista scurtă a producțiilor avute în vedere pentru categoria Cel mai bun film străin a premiilor Oscar 2015.

În prezent lucrează la noul său proiect, *Khibula*, un thriller dramatic pe care îl va lansa anul viitor.

JULIETTE LEPOUTRE

În 2007, după peste cincisprezece ani de experiență în companii din Silicon Valley, Juliette Lepoutre a co-fondat compania de producție Movie Partners in Motion Film (MPM Film).

La scurt timp, a produs primele filme de lungmetraj *Pescuit sportiv* al regizorului român Adrian Sitaru (Venice Days 2008), *Port of Memory* al palestinianului Kamal Aljafari (Cinéma du Réel 2010) și primul scurtmetraj *Flower Seller* al palestinianului Ihab Jadallah (Clermont Ferrand 2011). A co-produs *The Turin Horse* al lui Béla Tarr (Ursul de

GEORGE OVASHVILI

argint, Berlinale 2011) *Historias* al brazilianei Julia Murat (prezentat la Venice Days și Toronto 2011), Tarr Béla, *I used to be a filmmaker* al francezului Jean-Marc Lamoure (FID Marseilles 2013).

În 2014, Juliette Lepoutre a fost producător la *Dzma* al georgianei Teona Mghvdeladze, *Grenade* și al francezului Thierry Grenade (Rotterdam 2014) și co-producător la *Xenia* al regizorului grec Panos Koutras (Cannes Un Certain Regard 2014), *NN* al peruanului Hector Galvez (Rome competition 2014, Rotterdam 2015) și *Box* al regizorului român Florin Șerban.

JULIETTE LEPOUTRE

VIOLETA BAVA

Născută în Buenos Aires, Argentina, a studiat actorie și în 2002 a primit o dublă diplomă în Teoria, Estetica și Istoria Cinema-ului și în Actorie la Universitatea din Buenos Aires.

A colaborat cu Festivalul Internațional de Film Independent din Buenos Aires încă de la prima ediție, din 1999. În acest moment este selecționer al festivalului și co-director al Buenos Aires Laboratory, o piață de producții destinată proiectelor

VIOLETA BAVA

latino-americane independente. Este co-fondatoarea Ruda Cine, companie de producție care a produs, printre altele, *Abrir puertas y ventanas*, film regizat de Milagros Mumenthaler și premiat cu Leopardul de Aur pentru Cel mai bun film la ediția din 2011 a festivalului de la Locarno.

Din 2002 predă Estetica și Etica Filmului la Centro de Investigación Cinematográfica din Buenos Aires. Este delegatul Festivalului Internațional de la Veneția pentru zona latino-americană și membru în consiliul de administrație al Torino Film Lab.

Juriu **FIPRESCI**

LAURENȚIU BRĂTAN

LAURENȚIU BRĂTAN

S-a născut în 1972. După studii economice la București, și-a susținut lucrarea de licență în Marketing teatral. Timp de peste zece ani a asigurat rubrica cinematografică la săptămânalul 22 și la *Arhitext Design*. Din 2000 e colaborator al săptămânalului bucureștean *Observator Cultural* și publică ocazional în *Dilema Veche*.

În perioadele 1999-2005 și 2007-2013 a lucrat la Institutul Francez din București, ca responsabil cinema, organizând numeroase festivaluri și evenimente de film. Din 2005 e președinte al Asociației ESTENEST, care organizează

SANJIN PEJKOVIC

Festivalul Internațional al Filmului de Animație Anim'est.

SANJIN PEJKOVIC

Sanjin Pejkovic este un cercetător și critic de film stabilit în Suedia. Scrie în principal pentru revistele de film suedeze *FLM* și *Filmrutan*, dar și pentru alte reviste și publicații specializate internaționale. Este interesat de subiecte precum naționalismul, istoriografia, filmul documentar, istoria filmului european, cinematografia minorităților și analizează culturile cinematografice din Europa central-estică, Rusia, Balcani și din zonele ce au constituit fosta Iugoslavie.

TONCI VALENTIC

Marile sale interese le constituie reprezentările și (re)construcțiile trecutului, construcțiile poveștilor naționale(iste) prin film și elemente de memorie colectivă prezente în filmele de ficțiune și documentare.

TONCI VALENTIC

Tonci Valentic, stabilit în Zagreb, este un critic de film, redactor, jurnalist și cercetător independent în cadrul Institutului Multimedia. Scrie eseuri și cronici de film pentru publicații croate precum *Zarez* (jurnal cultural) și *Filmovi.hr* (publicație-web), printre altele. În prezent montează și coordonează un serial TV despre filozofie difuzat de televiziunea croată.

EuroGsm
explorează

ÎN TIMPUL TIFF
CÂȘTIGĂ UNUL DIN CELE 9 SUPER PREMII!

Află mai multe pe www.eurogsm.ro/TIFF

1x Samsung Galaxy S6 Edge	2x Samsung Galaxy Tab S 10.5 LTE	6x MyKronoz ZeBracelet2 Smartwatch
-------------------------------------	--	--

Sușținem supereroii filmului românesc

TenarisSilcotub, lider în industria oțelului, susține TIFF, deschizător de drumuri în lumea cinematografică din România. Suntem împreună de 9 ani!

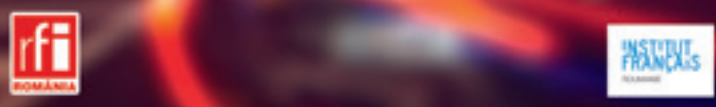

TenarisSilcotub

TV5MONDE LA TIFF 2015
3ème PRIX DE LA JEUNESSE DU MEILLEUR FILM FRANCOPHONE
TV5MONDE RFI ROMÂNIA INSTITUT FRANÇAIS

TV5MONDE
CANALUL CULTURAL FRANCOFON MONDIAL

COMPANIA DE APĂ SOMEȘ S.A.

APA ESTE VIAȚĂ, APA ESTE NATURĂ.
Compania de Apă Someș îmbrățișează valorile ecologice și prezintă proiecțiile ECO la ediția din 2015.

Fără limită

Fever

Debutul în regie al actorului Raphaël Neal are ceva din hitchcockianul *The Rope*, în care se polemizează asupra gradului de vinovăție rezultat dintr-o crimă executată ca operă de artă și unde, deși precoce pentru anul 1948, se întrevide ideea banalității răului în lume. În *Fever*, doi adolescenți pe punctul de a-și

da bacalaureatul, inspirați de lecturile de la ora de filosofie din cartea Hannei Arendt despre Adolf Eichmann,ucid demonstrativ o femeie tocmai pentru a testa pe pielea lor ramificațiile "banalității răului" articulate de autoare. În cercetările lor frisonante despre rău, unul dintre ei descoperă că bunicul lui a lucrat în administrație în aceeași

periodă cu Maurice Papon, pe timpul ocupației naziste în Franța. Refuzând să pășească în vreun fel pe teren moral, Neal antrenează mai curând ideea că nonșalanța acestei crime și a executanților ei ar putea stârni dorințe într-o femeie plictisită de banalitatea relației ei serioase.

Georgiana Madin

Umbre

Cruzime

ată un thriller despre un serial killer cum nu veți vedea probabil niciodată în cinematograful *mainstream*. Mai exact, *Cruzime* e un portretul intim, cu toate acele emoții și traume amestecate, dorințe și neputințe care formează viața oricărui om. Cu o diferență: omul nostru răpește și ucide oameni. O face sistematic, mult, compulsiv. Are un bec dedicat, arme de tortură și stilul de viață potrivit: trăiește în singurătate, doar cu tatăl său paralizat. Singurul martor e redus definitiv la tăcere. La un

moment dat, criminalul nostru se îndrăgostește și soarta pare să îi surâdă. Regizorul Eric Chérière pune atunci în discuție puterea salvatoare a iubirii, dar deznodământul nu e în niciun caz cel la care v-ați așteptat. *Cruzime* are o scenă de sex pe care n-o veți uita ușor: pe muchie între extaz și moarte, fracturată și frisonantă tocmai fiindcă e foarte senzuală. Actorul Jean-Jacques Lelté împrumută chipul său posomorât unui monstru aproape duios.

Laura Popescu

Focus Argentina

Radiografii argentinienne

Jauja

Dacă nu ar fi existat un focus Argentina propriu-zis, s-ar fi creat unul neoficial, cu filme răspândite prin mai toate secțiunile. De *Jauja* s-a auzit deja (film distins la Cannes anul trecut cu premiul FIPRESCI), de altele, la fel de meritorii, veți afla acum.

Jauja e cam la fel de neratat anul acesta precum *Nori peste Sils Maria* și *Un porumbel cugetând pe o ramură*. Regizorul Lisandro Alonso își asumă trei riscuri mari și late: filmează într-un desuet dar liric format 4:3; filmul e adesea tăcut și asumat non-narativ

și acțiunea are loc prin preeriile Patagoniei, în jurul anului 1880, un loc plin de buruieni și praf. Un anti-film de aventuri, *Jauja* e povestea unui inginer danez (Viggo Mortensen, co-autorul contemplativei coloanei sonore) care își caută fiica răpită de un soldat argentinian. Probabil cel mai potrivit film pentru cei care așteaptă de la o tură la cinema, o stare de undeva-cândva, dacă e posibil cât mai departe și cât mai demult. Într-un registru complet diferit, *El Cinco* este cel mai candid film din câte am văzut la TIFF de

mulți ani încoace. Mai adorabil decât o pisică care se cațără pe o minge udă! *El Cinco* înseamnă numărul cinci și e numărul de tricou purtat de Paton, căpitanul unei echipe de fotbal din liga a IV-a. Ajuns deja la peste 30 de ani, Paton decide să se retragă la finalul sezonului, găsindu-se în situația de a trebui să își planifice un viitor, să își mențină căsnicia fericită, să mai facă un ban, să își ajute prietenii. Absolut de neratat pentru oricine interesat de micro-eticheta vieții de fotbalist fără operă, de cocaral cumsecade. *Patronul, anatomia unei crime* ar putea funcționa la fel de bine ca documentar. E un film despre abuzul de clasă, despre cum un sărac fără școală și fără dinți e exploatat de un baștan de la oraș. În climatul actual de silă de clasă (pe verticală) din România, mai că astfel de filme-parabolă despre om bogat-om sărac sunt mai necesare ca oricând - avem nevoie de puțină mândrie proletară.

Două împușcături începe cu cele două focuri, ambele trase spre sine de adolescentul aparent normal Mariano. Gestul lui, în urma căruia scapă totuși viu, cauzează o undă de șoc în familia lui, o familie în care nimeni nu e tocmai în regulă. Fluturile explorează, în paralel, două realități complementare. În una dintre ele, o fetiță e abandonată

Patronul, anatomia unei crime

în pădure și e adoptată de o familie care are deja un copil. Fetița și fratele vitreg cresc împreună, suprimând atracția sexuală pe care o simt reciproc. În cealaltă versiune, cei doi se întâlnesc la maturitate, dar ajung să aibă o relație tulburată. Dacă v-a plăcut *The One I love* (r. Charlie McDowell), *Fluturile* e teritoriu similar, dar cu nuanțe latine.

Căsătoriile burgheze există pentru a fi distruse, iar *Aer Liber* prezintă una din clasa de mijloc din Buenos Aires. Lucia și Manuel au ceva bani și un copil și

doresc să construiască o casă în afara orașului, la verdeață. Dar Lucia și Manuel au probleme mult mai mari decât alegerea gresiei și faianței, au de-a face cu venalitatea căsniciei, a cotidianului, a lucrurilor nespuse și poftelor nesatisfăcute.

Istoria Fricii e *Dogtooth*-ul TIFF-ului 2015. Un cartier bogat, înconjurat de porți înalte și protejat cu pușca, se zdruncină serios când o serie de fapte anti-sociale îi aduce pe locatari în stare de șoc.

Mark Racz

Must see – Supernova

Phoenix

Cel mai recent film al regizorului german Christian Petzold a fost pentru foarte mulți Filmul, cu majusculă, al ediției 2014 a Festivalului de Film de la Toronto. Petzold e autorul unor capodopere precum *Jerichow* și *Barbara*, un specialist în thrillere despre traumele complexe ale istoriei Germaniei sale. Povestea din *Phoenix* ne transportă în Berlinul în ruine de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

Splendida Nina Ross, actrița care apare mereu în filmele lui, joacă de data aceasta rolul unei femei pe nume Nelly, desfigurată oribil, eliberată dintr-un lagăr de concentrare. Nelly se hotărăște să plece în căutarea soțului ei, Johnny (Johannes - Ronald Zehrfeld) deși există indicii că el ar fi dat-o pe mâna SS-ului. Și el fusese arestat, dar eliberat două zile mai târziu, când au arestat-o pe ea. Când cei doi se revăd, el observă asemănarea,

însă în sufletul lui o îngropase deja. Nelly are o moștenire nerevendicată, iar Johannes o convinge să se dea drept cine e de fapt în realitate. Cel mai frumos compliment care i-a fost făcut filmului lui Petzold e acela că e "de neuitat". De la *Barbara* încoace, despre regizorul german se tot vorbește, dar se pare că *Phoenix* e filmul care îl va face nemuritor.

Laura Popescu

Must see – Umbre

Mlaștina

În Spania anulului 1980, o Spanie etern bântuită de fantoma amară a lui Francisco Franco, doi detectivi diferiți ca personalitate și ideologie trebuie să concluzeze pentru a rezolva o dublă crimă: două tinere (de moravuri lejere, conform localnicilor) au fost ucise într-un sătuc înmlăștinat. Așa cum ne-a învățat *Twin Peaks*, în momentul în care comunitățile restrânse sunt supuse unei traume de asemenea

natură, secretele și indiciile încep să fiarbă și să explodeze, iar în *Mlaștina* secrete și piste întortocheate sunt din abundență. Deși subiectul pare de așa natură, prezența atmosferei din filmele lui Lynch nu este neapărat pregnantă (doar în mici doze – drumuri în noapte, prezențe feminine fantomatice), și asta pentru că suntem într-un alt teritoriu, mai ales din punct de vedere vizual: suntem bombardați de colorit în sepia, iar

camera funcționează după alt set de reguli (uneori tributare unui alt David, în speță Fincher). Cea mai proximă asemănare ar fi serialul HBO, *True Detective*, însă regizorul Alberto Rodríguez evită să-și suprasatureze filmul de cadențele specifice serialului și îl joacă pe spectator pe degete în acest labirint eminent spaniol, câștigător a zece premii Goya.

Cătălin Mesaru

Must see – Ce se întâmplă, documentarul?

Remake Remix Rip-off

Un pitic în costum ieftin care seamănă vag cu E.T., o perdea neagră cu globuri ce simbolizează cosmosul, un Spiderman malefic cu sprâncene stufoase. Toate acestea sunt doar niște infime exemple din miile de filme produse de turci până târziu în anii '70, iar numele Yeşilçam le leagă pe toate, fiind centrul forfotei cinematografiei turcești. *Remake Remix Rip-off* îi prezintă pe unii dintre jucătorii importanți ai perioadei respective în care toți lucrau în condiții mizere și cu bugete aproape inexistente. Astfel, personaje ca Cüneyt Arkın sau Çetin İnanç povestesc despre

situația politică ce a influențat producțiile, despre cenzura ce i-a făcut pe mulți regizori să apeleze la melodrame, la furțișaguri din filmele americane (de la muzică până la secvențe întregi – vezi, de exemplu, *Dünyayı Kurtaran Adam* cu secvențe furate din zeci de filme și, inclusiv, muzica din *Indiana Jones*) pentru a supraviețui, și despre apariția pornografiei în cinema. Nu poți să nu privești cu drag aceste filme, ajunse în ziua de azi niște curiozități excentrice, dar cu o istorie foarte grea în spate.

Cătălin Mesaru

Must see – Fără limită

Dyke Hard

"I'm tired of meeting men in bars, I want to meet men behind bars" și "I don't do bare back, I only do bear back". Nu știu alții cum sunt, dar eu sunt dispus să văd un film și doar pentru că are asemenea replici în primele cinci minute. E un film făcut între amici, finanțat pe Kickstarter și care a costat 5.000 de dolari; un film despre o trupă de punk formată din lesbiene care, după ce are un hit, se desparte din cauza unor disensiuni creative, iar solista e sedusă de un milionar malefic pe autostradă. Mai apar ninja,

cyborgi, karatiști, fantome, bande de motocicliști și tot așa, totul în registru queer. E o bizarerie de gust, mai potrivită poate pentru fanii lui John Waters, dar recomandată oricui vrea să vadă și altceva, fiindcă *Dyke Hard* e un unicat chiar și printre bizareriile TIFF-ului. Și cum în restul anului, în Cluj, se dau în stambă homofobi în straie de salvatori cu coroniță, ia puneți mâna și vedeți o mostră de gândire relaxată și pe alocuri scilpitor de distractivă.

Mark Racz

Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05-07.06

prezentat de

Allianz Ţiriac

WEEKEND LA CASTEL

11:00 - 19:00

JOCURI, ATELIERE ŞI SPECTACOLE PENTRU COPII

SĂMBĂTĂ, 30 MAI, 20:30

COMPAGNIE DES QUIDAMS

„FIERS À CHEVAL”
UN SPECTACOL VIZUAL MAGIC

SĂMBĂTĂ, 30 MAI, 21:45

KURT COBAIN: MONTAGE OF HECK

PREMIERĂ

Regia: Brett Morgen (SUA) | 2015 | 145'

DUMINICĂ, 31 MAI, 21:45

ZENZILE

PIONIERII DUB-ULUI FRANCEZ
ACOMPANIAMENT LIVE PENTRU CAPODOPERA
„BERLIN: SIMFONIA UNUI MARE ORAŞ” (1927)

30 MAI
31 MAI
BILETE: 15LEI

CASTELUL
BANFFY
BONŢIDA

Energobit

BILETE: WWW.BILETMASTER.RO

tiff.ro